

Journalistik för 150 år sedan

Detta nummers Rydbergstext är hämtat ur hans populära kåseriserie "Ett och annat" - utrikes nyheter utanför den vanliga storpolitiska fåran - som har betraktats som hans mest nyskapande journalistiska insats. Texten ifråga publicerades i Handelstidningen den 26 augusti 1871. Man kan ta den som ett prov på Rydbergs stil som tidningsman, och man kan meditera över de dåtida läsarnas tålmod med långa, täta och konstfärdigt hopvävda textsjok, eller över hur man, när man inte kan bara klicka in ett foto av en målning, istället får försöka visualisera den med 542 ord.

Eller också kan man ta texten som ett *memento*. Ett exempel på hur lätt det är att göra fel, när man skriver utan framtidens facit i handen. Man låter sin utvecklingstro få uttryck i en optimism som i efterhand framstår som naiv, man använder ord som kommer att bli svartlistade, och man kan (som här om musan från Cortona) gå på magnifika blåsningar. För i dag är sakkunskapen ense om att målningen inte är antik, utan ett falsifikat - frågan är bara om det utfördes under renässansen, i anslutning till Leonardo da Vincis återupptäckt av *encaustotekniken*, eller på 1700-talet, i anslutning till de då påbörjade utgrävningarna i Pompeji.

Det "slavägaruppror" som Rydberg talar om är förstas det som vanligen kallas amerikanska inbördeskriget (1861–65), och "Internationale" är vad som nu kallas Första Internationalen. Rydberg hade då redan ägnat den ett "Ett och Annat", i Handelstidningen 15 juli 1870, och den som vill kan läsa det på Kungliga bibliotekets webbplats www.tidningar.kb.se.

Artikeln staving har moderniserats.